

การส่งเสริมอาชีพแปรรูปอาหาร

องค์การบริหารส่วนตำบลยางสูง จังหวัดกำแพงเพชร

ผลผลิตทางการเกษตรของประชาชนในตำบลยางสูง โดยเฉพาะมะพร้าวที่มีอยู่เกือบทุกชุมชนมีปริมาณผลผลิตมากเกินไป จนเกินความต้องการของตลาด เป็นสาเหตุให้ราคามะพร้าวตกต่ำ และประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ในปี 2542 ชาวบ้านจึงได้รวมกลุ่มกันเพื่อแปรรูปมะพร้าว เป็นมะพร้าวเสวยส่งขายในชุมชน และชุมชนใกล้เคียงเพื่อแก้ไขปัญหามะพร้าวล้นตลาด และสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว

อย่างไรก็ตามการรวมกลุ่มผลิตรวมกันนั้นประสบปัญหาหลายประการ ได้แก่ ขาดเงินทุนหมุนเวียน ไม่มีความรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์ และไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อองค์การบริหารส่วนตำบลยางสูงทราบปัญหาต่างๆ ของกลุ่ม ทางคณะผู้บริหารของ อบต. มีแนวคิดที่จะเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวของกลุ่ม

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: ขาณุวรลักษบุรี

จังหวัด: กำแพงเพชร

ประชากร: 6,520 คน

พื้นที่: 67 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น : องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

ในปี 2545 อบต.ยางสูง ได้จัดทำ "การส่งเสริมอาชีพแปรรูปอาหาร" เพื่อแก้ไขปัญหามะพร้าวล้นตลาดจนทำให้ราคามะพร้าวตกต่ำ และเพื่อส่งเสริมอาชีพและสร้างรายได้เสริมให้กับประชาชนในตำบล

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ก่อสร้างอาคารโรงเรือนมาตรฐาน เพื่อเป็นศูนย์แปรรูปผลิตภัณฑ์ จำนวน 1 หลัง
2. ดำเนินงบประมาณ สนับสนุนงบประมาณกู้ยืมให้แก่กลุ่ม จำนวน 60,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 6 ต่อปี และกำหนดให้คืนภายใน 5 ปี
3. ด้านการตลาด ให้การสนับสนุนดังต่อไปนี้
 - สนับสนุนยานพาหนะ (รถยนต์) ในการไปออกทำการตลาดหรือขายต่างพื้นที่
 - จัดสถานที่แสดงสินค้าของกลุ่มบริเวณหน้าที่ทำการ อบต.
4. ด้านการผลิต ดำเนินการผลิตโดยการรวมกลุ่มผลิต มีผู้ผลิตประมาณ 5-10 คน/ ครั้ง ผลิตสัปดาห์ละ 2-3 วัน ขึ้นอยู่กับปริมาณคำสั่งซื้อสินค้า โดยสมาชิกที่เข้าร่วมในการผลิตจะได้ค่าจ้างชุดมะพร้าว กิโลกรัมละ 5 บาท และค่าห่อ 10 บาท ต่อ 100 ชิ้น
5. ด้านการบริหารจัดการ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วย ประธานกลุ่ม รองประธาน เภรณิก เลขาธิการกลุ่ม และคณะกรรมการกลุ่ม โดยมีสมาชิกสภา อบต. และนายก อบต. เข้ามาเป็นคณะกรรมการกลุ่ม
6. ด้านการแบ่งปันผลกำไร จะจัดแบ่งผลกำไรให้สมาชิกในช่วงปลายปี โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - 5% หักเข้ากลุ่ม
 - 10% ปันผลให้สมาชิกตอนปลายปี
 - 15% ใช้เป็นทุนสำรอง
 - 3% ค่าบริหารจัดการกลุ่ม
 - 5% เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสาธารณประโยชน์
 - 62% ใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนภายในกลุ่ม

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	- งบประมาณของ อบต. ในปี 2545 ให้กลุ่มกู้ จำนวน 60,000 บาท เพื่อค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้ - เงินให้สมาชิกในกลุ่มกู้ จำนวน 40,000 บาท - เงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการผลิต จำนวน 20,000 บาท - งบประมาณของสำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร ในปี 2545 จำนวน 80,000 บาท เพื่อจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการผลิต - งบประมาณสนับสนุนจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่ ในปี 2546 จำนวน 20,000 บาท เพื่อจัดซื้อเครื่องกว - งบประมาณของ อบต. ในปี 2547 จำนวน 600,000 บาท เพื่อใช้สร้างอาคารโรงเรือนมาตรฐาน
การระดมทุน/การระดมหุ้น	ระดมหุ้นจากสมาชิก หุ้นละ 100 บาท คนละ 1 หุ้น รวมเงินจากการระดมหุ้น 4,200 บาท
อุปกรณ์/เครื่องมือ	- อาคารโรงเรือน 1 หลัง เป็นเงิน 600,000 บาท - เครื่องกว 1 เครื่อง เป็นเงิน 20,000 บาท - ตู้อบลมร้อน 1 เครื่อง เป็นเงิน 30,000 บาท - กระทะ
บุคลากร	สมาชิกกลุ่ม ทำหน้าที่ดำเนินการผลิต เช่น การขุดมะพร้าว การห่อสินค้า เป็นต้น จำนวน 5-10 คน ทำงาน 2-3 วัน/สัปดาห์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
ต้นปี 2545	- ระดมความคิดจากประชาชน ส.ส.ในพื้นที่ พัฒนาชุมชนเกษตรอำเภอ ฝ่ายบริหารและฝ่ายการเมืองของ อบต.	อบต./ กลุ่มแปรรูป/ ผู้นำชุมชน
ต้นปี 2545	- กลุ่มแม่บ้านเสนอโครงการแปรรูปมะพร้าวเสวยต่อ อบต. ยางสูง - นายก อบต. นำโครงการเข้าสู่ที่ประชุม และผ่านความเห็นชอบให้สนับสนุนกลุ่ม และจัดทำโครงการตามที่กลุ่มเสนอมา	กลุ่มแปรรูป/ นายก อบต./ สภา อบต.
กลางปี 2545	- จัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นเงินกู้ยืมให้แก่กลุ่ม จำนวน 60,000 บาท	สภา อบต.
กลางปี 2545	- ดำเนินการสนับสนุนกลุ่มในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้ - อบต. จัดหาสถานที่แสดงสินค้าของกลุ่ม ณ ที่ทำการ อบต. - สนับสนุนด้านยานพาหนะ ในกรณีที่กลุ่มต้องไปจำหน่ายสินค้ายังต่างพื้นที่ - กลุ่มได้รับงบประมาณจากสำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 80,000 บาท เพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการผลิต	อบต./ สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร
กลางปี 2546	- กลุ่มขอความช่วยเหลือ ส.ส.ในพื้นที่เพื่อของบในการจัดซื้อเครื่องกว และได้รับเงินจำนวน 20,000 บาท	คณะกรรมการกลุ่มฯ
ต้นปี 2547	- กลุ่มเขียนโครงการเสนอ อบต. เพื่อขอเงินช่วยเหลือในการสร้างอาคารศูนย์แปรรูป และสภา อบต. มีมติให้ความช่วยเหลือกลุ่ม โดยอนุมัติงบประมาณ จำนวน 600,000 บาท เพื่อใช้ดำเนินการ	คณะกรรมการกลุ่มฯ/ คณะผู้บริหาร อบต./ สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร/

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	- สถาบันราชภัฏกำแพงเพชรเชิญคณะกรรมการกลุ่มเข้าไปอบรมความรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์ - สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร เชิญคณะกรรมการกลุ่มเข้าไปอบรมความรู้เรื่องการรักษาคุณภาพของสินค้าและการผลิตให้ได้มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.)	สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร
พฤษภาคม 2547	- ดำเนินการก่อสร้างอาคารโรงเรือนเพื่อเป็นศูนย์แปรรูปสินค้าของกลุ่ม - สินค้าของกลุ่มได้รับการรับรองจากคณะกรรมการอาหารและยา (อ.ย.)	อบต./คณะกรรมการอาหารและยา

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในพื้นที่	สนับสนุนงบประมาณในการซื้อเครื่องกวนมะพร้าว จำนวน 20,000 บาท
สำนักงานเกษตรจังหวัดกำแพงเพชร	ให้ความรู้ในด้านการผลิตสินค้า ให้คำแนะนำกลุ่มในเรื่องวิธีการปรับปรุงคุณภาพของสินค้า และให้คำแนะนำกลุ่มในเรื่องการขออ.ย. เพื่อให้สินค้าของกลุ่มมีคุณภาพได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาด รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณให้แก่กลุ่ม จำนวน 80,000 บาท
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเขาฉกรรจ์	ให้ความรู้แก่กลุ่มในด้านการผลิตสินค้า และให้คำแนะนำกลุ่มในการบริหารจัดการ เรื่องวิธีการปรับปรุงคุณภาพของสินค้า และให้คำแนะนำกลุ่มในเรื่องการขอการรับรองจาก อ.ย.
สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร	ให้ความช่วยเหลือกลุ่ม โดยเชิญคณะกรรมการกลุ่มไปอบรมความรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ผลผลิตทางการเกษตรของประชาชนในตำบลยางสูง โดยเฉพาะมะพร้าวที่มีอยู่เกือบทุกชุมชนมีปริมาณมากเกินไป เป็นสาเหตุให้ราคามะพร้าวตกต่ำ และประชาชนในหมู่บ้านส่วนใหญ่ยากจน
2. การรวมกลุ่มของชาวบ้านประสบกับปัญหาหลายด้าน โดยเฉพาะด้านงบประมาณเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน และงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

หลังการดำเนินการ

1. สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับมะพร้าวที่มีอยู่เป็นจำนวนมากในชุมชนได้ โดยที่กลุ่มได้ใช้วัตถุดิบทั้งหมดในชุมชน
2. กลุ่มแปรรูปอาหารมีความเข้มแข็งมากขึ้น เนื่องจากได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย มีจำนวนสมาชิก 42 คน และมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งกลุ่มได้รับ

- ใบอนุญาตผลิตและจำหน่ายจากอาหารนึ่งงานคณะกรรมการอาหารและยา กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ทำให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่มมากขึ้น
3. กลุ่มมียอดจำหน่ายสินค้ากว่า 10,000 บาท/เดือน โดยที่สินค้าส่วนใหญ่จะผู้มารับไปจำหน่ายยังต่างพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดนครสวรรค์
 4. สมาชิกที่เข้ามาผลิตร่วมกับกลุ่มประมาณ 5-10 คน มีรายได้เฉลี่ย 2,000 บาท ส่วนสมาชิกที่เหลือจะได้รับเงินปันผลปลายปีจากกำไรที่ได้ โดยปันผลเป็นเงิน 110 บาท/หุ้น

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ผู้บริโภคไม่เชื่อมั่นเรื่องคุณภาพของสินค้าและกระบวนการผลิต	1. มีการปรับปรุงขั้นตอนการผลิตให้มีมาตรฐาน และคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก ซึ่งทางโครงการได้สร้างโรงงานใหม่โดยขอความร่วมมือทางด้านการวิชาการจากภาครัฐ (อ.ย.) เพื่อร่วมสนับสนุนเงินงบประมาณโครงการ เพื่อให้โรงงานมีมาตรฐาน สร้างคุณภาพให้กับผลิตภัณฑ์ให้มีการจัดจำหน่ายได้มากขึ้น
2. การบรรจุหีบห่อยังไม่เป็นที่น่าสนใจ	2. ขอความร่วมมือจากสถาบันราชภัฏกำแพงเพชรเพื่อจัดอบรมสัมมนาวิธีการบรรจุหีบห่อของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่น่าสนใจมากขึ้น
3. เมื่อมีจำนวนคำสั่งซื้อสินค้ามากขึ้น ทำให้วัตถุดิบในชุมชนไม่เพียงพอกับความต้องการ	3. ควบคุมการผลิตตามปริมาณวัตถุดิบในชุมชนและหมู่บ้านใกล้เคียง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชน และสมาชิกกลุ่ม โดยที่สมาชิกมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการในรูปแบบกลุ่ม และขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่างๆ เมื่อกลุ่มประสบกับปัญหา รวมทั้งงบประมาณที่เพียงพอในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นในการผลิต

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

- ชื่อ-นามสกุล : นายเจริญ เลาสักดิ์ประสิทธิ์
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลยางสูง
ที่อยู่ : 241 หมู่ 4 ตำบลยางสูง อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร 62130
โทรศัพท์ : (01) 785-1597
- ชื่อ-นามสกุล : นายสมาน ชื่นฉ่ำ
ตำแหน่ง : ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลยางสูง
ที่อยู่ : 241 หมู่ 4 ตำบลยางสูง อำเภอขามเฒ่าบุรี จังหวัดกำแพงเพชร 62130
โทรศัพท์ : (09) 957-7416

ชื่อ-นามสกุล : นายอำพร ตระกูลชัย
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลยางสูง
ที่อยู่ : 241 หมู่ 4 ตำบลยางสูง อำเภอขามเฒ่าศรีสะเกษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร 62130
โทรศัพท์ : (09) 858-8859

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวสุนทร ทองดี
ตำแหน่ง : ประธานศูนย์แปรรูปสินค้าตำบลยางสูง
ที่อยู่ : หมู่ 5 ตำบลยางสูง อำเภอขามเฒ่าศรีสะเกษบุรี จังหวัดกำแพงเพชร 62130
โทรศัพท์ : (09) 907-2052

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	241 หมู่ 4 ตำบลยางสูง อำเภอขามเฒ่าสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี 62130
ขนาดพื้นที่	67 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	3,248,333.25 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 8.86 % เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 4.77 % ค่าจ้างชั่วคราว
งบประมาณรายได้	5,905,155.76 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 4.15 % จัดเก็บเอง 70.10 % รัฐจัดเก็บให้ 25.70 % อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	7 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 4 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	คน
จำนวนครัวเรือน	6,520 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	1,422 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	18,521 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลยางสูงอยู่ทางทิศเหนือของ อำเภอขามเฒ่าสุพรรณบุรี สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มเป็นส่วนใหญ่ พื้นที่ตำบลติดกับแม่น้ำป่าสัก เหมาะกับการทำอาชีพการเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำไร่ เป็นต้น อาชีพหลักของเกษตรกรคือการทำนา และอาชีพเสริม คือ การทำขนม สภาพสังคมในตำบลยางสูงมีลักษณะเป็นแบบชนบท ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเครือญาติกัน และมีความสามัคคีปรองดองกัน